

aixaragallaments als territoris catalans»; Antoni Jaquemot: «Consideracions sobre els noms antics dels rius *Tec* i *Tets*»; Jean-Louis Valls: «Toponímia marinera dels pescaires cotlliurencs»; Renada Laura Portet: «Aberracions toponímiques: Pere Pinya, Nohedes, Fesses hautes, Fesses basses»; Jean-Paul Escudero: «Apunts sobre un document singular redactat a Prats de Molló: Les “notas de actes que se troben a case del Boix ab pergamins”»; Marcel Deloncà: «Onomàstica medieval de Vilallonga de la Salanca»; Andreu Balent: «El *Roc del Castelló* a la Tor de Querol», i Michel Sauvart: «Revisió dels substrats anteriors al substrat paleocristià». Després de l'acte de recordatori de Jordi Costa a càrrec de Claudi Balaguer, es va cloure la jornada amb un tast de vins nord-catalans.

Durant la segona jornada, la temàtica es va anar desplaçant de l'onomàstica pròpiament nord-catalana a la relació entre onomàstica i frontera i a la diglòssia en els usos de la toponímia (al matí, Núria Garcia Quera: «Proposta etimològica del sufix *-üll* del topònim *Talteüll*, a partir d'una recerca toponímica dels pobles del Pallars Sobirà acabats en *-ui*»; Silvia Veà Vila: «Topònims de frontera. El cas dels municipis veïns de Vinebre i la Torre de l'Espanyol (Ribera d'Ebre)»; Joan Tort Donada: «Toponímia i fronteres a La Rioja»; Alà Baylac Ferrer i Míriam Almarcha Paris: «Els noms de carrers de Perpinyà i Andorra: tipologia, comparació, caracterització de dos espais fronterers catalans»; Josep Marqués Meseguer: «L'onomàstica en l'obra literària de Jordi Pere Cerdà»; Irene Muñoz Pairet: «L'espai i els personatges a *Drames rurals* (1902) i *Solitud* (1905), de Víctor Català»; i a la tarda, Paco Hernández Flor: «El malnom en castellà a l'Horta de València com a marcatge expressiu i diferenciador»; Joan Tort Donada: «Reflexions sobre onomàstica i diglòssia a propòsit d'una toponímia de creació recent: els noms de les vies d'escalada»; Miquel Adroher: «La toponímia diària: els noms de lloc en el diari *L'Indépendant* en les últimes dècades» i es va cloure amb l'homenatge a Renada Laura Portet —amb la presentació de Joan Peytaví i la intervenció d'Irene Muñoz Pairet— i amb la ponència «El nom d'Occitània», realitzada per Felip Martel en occità.

El diumenge 2 juny, darrer dia del col·loqui, es va fer la visita al castell de Salvaterra, a Òpol, un mirador excepcional sobre tot el conjunt de la plana del Rosselló, de l'estany de Salses, de la serra de l'Albera, del massís del Canigó, de les valls del Conflent i el Fenollet i de la línia fronterera de les Corberes al nord. I en què, a més d'una detallada explicació sobre la toponímia, els participants també van poder gaudir d'una acurada descripció històrica.

El col·loqui, que va comptar amb una gran participació, tant de comunicacions com d'assistents, al llarg de totes les jornades i de totes les activitats, va permetre, més enllà de les habituals intervencions en les jornades sobre onomàstica, conèixer l'estat de la investigació i de l'ús de la toponímia a la Catalunya del Nord, amb algunes intervencions molt rellevants sobre aspectes sovint no gaire habituals com l'estudi de la talassonímia marinera de Cotlliure feta per Jean-Louis Valls o la utilització de la toponímia catalana als mitjans de comunicació francesos a càrrec de Miquel Adroher, a banda de treballs de caràcter històric basats en una sòlida recerca documental com en el cas d'Aymat Catafau.

Joan Anton RABELLA
Institut d'Estudis Catalans

Marta Pessarrodona rep el 51è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (Barcelona, Palau de la Música, 3 de juny de 2019). — El dilluns 3 de juny, a les vuit en punt del vespre, un Palau de la Música pràcticament ple acollia el lliurament del 51è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. L'acte culminà amb el lliurament del guardó per part del vicepresident d'Òmnium Cultura Marcel Mauri a Marta Pessarrodona i les paraules d'agraïment de la premiada.

«La immensa majoria de poemes de la Marta Pessarrodona passen en un lloc concret i davant d'algú, i en referència a alguna cosa». Amb aquesta frase de Pere Ballart, crític literari i professor de Teoria de la Literatura a la UAB, començava el primer dels tres vídeos on Pere Ballart, Andreu Gomila, Àngels Gregori, Lluïsa Julià i Àlex Sussana conversaven sobre l'obra de Marta Pessarrodona. Aquests tres vídeos, resum d'una trobada entre tots cinc, van servir per glosar l'obra de la poeta, assagista, traductora i narradora a l'acte de lliurament del 51è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

Abans d'això, però, i com no podia ser d'altra manera, fou el president d'Òmnium Cultural qui va donar la benvinguda a l'acte. Jordi Cuixart, amb un text escrit des de la presó de Soto del Real que va llegir l'actriu Mercè Martínez, començà amb una cita de Virginia Wolf: «Tanqueu les nostres biblioteques si voleu; però no hi ha cap porta, cap pany, cap forrellat que pugueu imposar a la llibertat de la meva ment.»

Ja entrant a la part estrictament literària de l'acte, el públic va poder fer una *relectura* de l'obra i la vida de Pessarrodona a través de fragments i referències als seus poemes. Alguns dels llocs i persones que han marcat la seva vida, i per extensió la seva obra, hi van ser ben presents: Barcelona, Londres, Berlín, Wolf, Rodoreda, Ferrater, Riba...

Així mateix, «*Conversa*», «*Vida*», «*Donassa*», «*Poesia*», «*Barcelona*», «*Memòria*», «*Paraula*», «*Londres*» i «*Berlín*» són les paraules que componien un gran plafó que presidia l'escenari del Palau, i que al final es va descobrir per donar pas a un grup de músics, estudiants de l'Escola Superior de Música de Catalunya - ESMUC, que van interpretar un fragment de la cançó *Willkommen*, de la pel·lícula *Cabaret*.

El «*Willkommen! And bienvenue! Welcome! I'm cabaret, au cabaret, to cabaret!*» de la cançó es va convertir en una *benvinguda* a l'últim poema que va llegir, des de l'escenari, Montse Guallar; i sobretot es va convertir en una invitació a la lectura —i a la relectura— de l'obra de Marta Pessarrodona.

A més de Montse Guallar, Mercè Martínez i els estudiants de l'ESMUC, a l'acte també hi van intervenir estudiants de dansa d'*IT Dansa* (de l'Institut del Teatre), els músics Gerard Marsal i Xavier Masjoan i el Cor de Noies de l'Orfeó Català. El guió i la direcció va anar a càrrec de l'equip de projectes d'Òmnium Cultural.

El guardó, com és habitual els darrers anys, va ser obra de l'escultor Ernest Altés, i enguany el va confeccionar amb un maó del barri de Camden, a Londres, una de les ciutats que Marta Pessarrodona més estima i on ha viscut en diversos períodes.

En les seves paraules d'agraïment, Pessarrodona va tenir un record molt especial per Jordi Cuixart, llegint la carta que el president d'Òmnium li va fer arribar per comunicar-li que era la 51a Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

I va acabar parafrasejant a la seva admirada Mercè Rodoreda: «Amb el seu permís, jo també penso que la millor manera que tinc de servir el meu país és maldant per fer molt bé allò que jo faig, escriure.»

Gerard MUIXÍ I TEJADO
Òmnium Cultural

Lo sol poder es que de dire o crònica del Seminari de Traducció Poètica a Farrera, amb poetes de llengua occitana (18-22 de juny de 2019). — Certament, reprenent el títol del poema de l'intel·lectual i poeta occità Robèrt Lafont (1923-2009), de qui enguany el govern de la Generalitat commemora el desè aniversari de la seva mort, la divisa que ha vertebrat els Seminaris de Traducció Poètica organitzats per la Institució de les Lletres Catalanes (ILC) ha estat: l'únic poder és dir. Des de 1998 —quan els va engegar l'aleshores director de la ILC, Francesc Parcerisas—